

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1960-1961.

SEANCE DU 7 FEVRIER 1961.

Proposition de déclaration de revision des articles 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter en 56quater de la Constitution.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Pour les observateurs impartiaux, l'existence du « malaise wallon » est aujourd'hui un fait indéniable.

L'Adresse remise au Roi, le 14 janvier 1961, au nom des élus socialistes de Wallonie, en est un nouveau témoignage.

*
**

La transformation du Sénat actuel en un Sénat paritaire pourrait être, de l'avis des auteurs de la présente proposition, un des moyens les plus appropriés de remédier à cette situation. Il ne serait donc pas touché au statut de la Chambre des Représentants. En revanche, les deux communautés flamande et wallonne seraient désormais représentées au Sénat sur une base d'égalité.

Aucune modification ne serait apportée aux prérogatives du Roi en matière législative ou autre.

*
**

Le problème étant ainsi posé, les articles affectés par la revision seraient en ordre principal le groupe formé par les articles 53, 54, 56, 56bis, 56ter et 56quater qui se réfèrent, de façon directe ou indirecte, à la composition du Sénat.

Il convient d'y adjoindre l'article 32, dont le second membre de phrase ne se justifierait peut-être plus, et l'article 38, qui a trait à la majorité et au quorum dans chacune des deux Chambres. Des règles nouvelles sur ces deux derniers points seraient logiquement indispensables dans le futur Sénat.

*
**

Il saute aux yeux que la revision des articles 53, 54, 56, 56bis, 56ter et 56quater soulève des problèmes

R. A 6055.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1960-1961.

VERGADERING VAN 7 FEBRUARI 1961.

Voorstel van verklaring tot herziening van de artikelen 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter en 56quater van de Grondwet.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Door onpartijdige waarnemers wordt thans aangenomen dat er onloochenbaar een « Waalse malaise » bestaat.

Het Adres dat op 14 januari 1961 aan de Koning werd overhandigd namens de socialistische verkozenen van Wallonië, is daarvan een bewijs te meer.

*
**

De indieners van dit voorstel zijn van mening dat de omvorming van de huidige Senaat tot een paritaire Senaat een van de geschiktste middelen zou kunnen zijn om die toestand te verhelpen. Aan de status van de Kamer van Volksvertegenwoordigers zou dus niet worden geraakt. In de Senaat zouden beide gemeenschappen, de Waalse en de Vlaamse, voortaan op basis van gelijkheid vertegenwoordigd zijn.

Aan de prerogatieven van de Koning zou niets veranderd worden, noch op wetgevend noch op enig ander gebied.

*
**

Nadat het probleem aldus gesteld is, zou de herziening in hoofdzaak slaan op de groep gevormd door de artikelen 53, 54, 56, 56bis, 56ter en 56quater, die rechtstreeks of zijdelings betrekking hebben op de samenstelling van de Senaat.

Hierbij komt nog artikel 32, waarvan het tweede zinsdeel misschien niet meer verantwoord zou zijn, en artikel 38, dat betrekking heeft op de meerderheid en op het quorum in beide Kamers. Logischerwijze zouden op deze twee laatste punten nieuwe regels moeten worden gesteld voor de toekomstige Senaat.

*
**

Het valt in het oog dat de herziening van de artikelen 53, 54, 56, 56bis, 56ter en 56quater belangrijke pro-

R. A 6055.

importants, en particulier celui de la représentation de l'arrondissement de Bruxelles.

Le constituant pourrait aussi être amené à s'interroger sur le point de savoir si, dans un Sénat paritaire, il y aurait lieu de maintenir trois catégories de sénateurs (les sénateurs élus, les sénateurs provinciaux et les sénateurs cooptés), ou deux d'entre elles, ou bien une seule, formée d'élus directs. Le Sénat paritaire se conçoit dans chacun de ces cas, mais en tout état de cause, la revision doit être engagée sur une base assez large pour laisser la porte ouverte à toute solution.

Ce serait empiéter sur la souveraineté du constituant d'indiquer dès maintenant les réponses à donner aux problèmes précités. Dans l'esprit des auteurs de la proposition, l'essentiel est que les deux communautés flamande et wallonne désignent un nombre égal de sénateurs (quel que soit ce nombre) et que la représentation bruxelloise soit établie d'une manière équitable.

*
**

On voudra bien observer que la formule du Sénat paritaire ne peut être confondue avec le fédéralisme.

Ce dernier revêt à coup sûr des formes très diverses, mais il se caractérise essentiellement : 1° par la reconnaissance, dans le Pacte fondamental, d'entités politiques sur le plan régional et 2° par un aménagement des compétences entre le pouvoir central (fédéral) et les entités régionales.

La présente proposition ne comporte rien de tel. Elle cherche uniquement à écarter la crainte de majorisation d'une des communautés par l'autre.

Les signataires n'ignorent pas pour autant que le peuple flamand a, lui aussi, ses problèmes : chômage, industrialisation, intégrité linguistique... Ils souhaitent que, dans le proche avenir, une solution d'ensemble puisse être trouvée pour le plus grand profit des deux communautés.

La proposition actuelle se limite à un objectif plus modeste.

Sa modération même devrait être une des sources de son succès.

Une contribution appréciable serait ainsi apportée à la nécessaire et bienfaisante pacification des esprits et, donc, à la consolidation de la Belgique.

F. DEHOUSSE.

*
**

Proposition de déclaration de revision des articles 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter et 56quater de la Constitution.

Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à revision des articles 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter et 56quater de la Constitution.

F. DEHOUSSE.
L.-E. TROCLET
M. BUSIEAU.
R. DELOR.
L. DESMET.
J. CHOT.

blemen doet rijzen, in het bijzonder voor de vertegenwoordiging van het arrondissement Brussel.

De grondwetgever zou zich ook kunnen afvragen of er, in een paritaire Senaat, drie categorieën van senatoren (de verkozen senatoren, de provinciale senatoren en de gecoöpteerde senatoren) moeten zijn, of slechts twee, of slechts één, de rechtstreeks verkozenen. In elk van deze gevallen is een paritaire Senaat denkbaar, maar hoe dan ook, de basis van de herziening moet ruim genoeg zijn om de mogelijkheid voor alle oplossingen open te laten.

Het ware een inbreuk op de soevereiniteit van de grondwetgever, nu reeds aan te geven hoe het antwoord op die vragen zal moeten luiden. In de geest van de indieners van dit voorstel komt het er in hoofdzaak op aan dat de twee gemeenschappen, de Waalse en de Vlaamse, elk een gelijk aantal senatoren kunnen aanwijzen, hoe hoog of hoe laag dit aantal ook zij, en dat de Brusselse vertegenwoordiging op billijke wijze wordt bepaald.

*
**

Men gelieve op te merken dat de formule van de paritaire Senaat niet mag worden verward met het federalisme.

Het federalisme kan wel zeer verschillende vormen aannemen, maar in wezen is het gekenmerkt door : 1° erkenning van regionale politieke entiteiten in de Grondwet en 2° aanpassing van de bevoegdheidssfeer tussen het centrale (federale) gezag en de regionale entiteiten.

Iets dergelijks komt in dit voorstel niet voor. Het wil alleen de vrees wegnemen voor een majorisatie van de ene gemeenschap door de andere.

Het is de indieners echter niet onbekend dat ook het Vlaamse Volk zijn problemen heeft : werkloosheid, industrialisatie, gaafheid van zijn taalgebied... Zij wensen dat in een nabije toekomst een gezamenlijke oplossing moge worden gevonden tot heil van beide gemeenschappen.

Dit voorstel gaat niet zo ver.

Het is zo gematigd dat dit een van de redenen zou moeten zijn om het succes tegemoet te gaan.

Aldus zou een aanmerkelijke bijdrage zijn geleverd tot de noodzakelijke en weldoende bedaring van de gemoederen en derhalve ook tot versteviging van België.

*
**

Voorstel van verklaring tot herziening van de artikelen 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter en 56quater van de Grondwet.

De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van de artikelen 32, 38, 53, 54, 56, 56bis, 56ter, 56quater van de Grondwet.